

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Хмельницька гумантарно-педагогічна академія (Україна)

Юго Западний університет «Неофіт Рілські» (Болгарія)

Велікотирновські Університет «Св.Св.Кіріл і Методій» (Болгарія)

Харбінський інженерний університет (Китай)

Міжнародний Незалежний Університет Молдови (ULIM) (Молдова)

УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21-22 листопада 2024 року**

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
У677

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сакалюк О. О. – завідувач кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Ручкіна М. М. – доцент кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корнєшук В. В. – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка», д.пед.н., професор

Воронова С. В. – завідувач науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти, старший викладач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеської академії непевної освіти Одеської обласної ради», к. пед. н.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», протокол №7, від 26 грудня 2024 року.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи:

У677 збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 21-22 листопада 2024 року Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського , 2024. 134 с.

До збірника увійшли матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої управлінню закладами освіти, досвіду, проблемам та перспективам їх розвитку.

Науковці та здобувачі освіти висвітлюють питання щодо управління освітнім процесом в умовах розвитку інноваційного середовища та організаційно-психологічних аспектів менеджменту в освіті.

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
© Університет Ушинського, 2024

Література

1. Ковальчук Г. О. Активізація навчання в економічній освіті : навч. посібник. Вид. 2. Київ : КНЕУ, 2003. 298 с.

Головатюк Іван, Україна

АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ У ЗВО

Арт-терапія, що в останні роки набуває все більшого поширення в роботі педагогів, психологів та інших фахівців, чия діяльність пов'язана, насамперед, з людською особистістю, виникла як спосіб лікування мистецтвом і в середині ХХ століття активно застосовувалась для допомоги хворим у лікарнях і госпіталах. Нині первинне значення арт-терапії дещо змінилось і було переосмислене науковцями, тому в сучасній науковій традиції арт-терапія розуміється як метод роботи з внутрішнім світом людини, лікування її душі.

Оскільки арт-терапія має потенціал для роботи з внутрішнім світом особистості, закономірно, що найактивніше її застосовують у практиці психологи і педагоги. Зокрема в педагогічній науці виокремлюється група арт-терапевтичних педагогічних технологій, використання яких дає можливість урізноманітнити освітній процес у ЗВО та підвищити його ефективність, покращити результати навчання студентів.

Арт-терапевтичні технології ефективно працюють на досягнення мети й результатів освітнього процесу ще й тому, що арт-терапія ніби доповнює освіту тими рисами, які не притаманні їй за своєю суттю. Так, Г. Венгровер порівнює арт-терапію і освіту й зазначає, що для арт-терапії важливий індивідуум або група на відміну від освітньої культури, де увага зміщується на освітнє середовище. Окрім того, якщо для освіти важливі спільні риси студентів: вік, рівень освіченості, рівень емоційного розвитку, то арт-терапія фокусується на унікальних рисах і відмінностях кожної особистості [5, с. 111].

Окрім терапевтичної складової важливим елементом арт-терапії є мистецтво, завдяки чому зокрема арт-терапевтичні технології виявляються ефективними в роботі зі студентами мистецьких спеціальностей, зокрема студентів, який здобувають бакалаврський рівень вищої освіти за спеціальністю 026 Сценічне мистецтво.

Мистецтво є тією ланкою, що пов'язує мистецьку освіту й арт-терапію і основою, на якій будується їх взаємозв'язок. В західній науковій традиції виокремлюються чотири аспекти мистецької освіти, що відображають уміння майбутніх фахівців: 1) бачити і відчувати мистецькі відносини; 2) продукувати об'єкти мистецтва; 3) знати і розуміти їх; 4) оцінювати мистецькі продукти [1, с. 2]. В щоденній діяльності акторів, як професійних, так і студентів, які лише здобувають фах, переважають кілька активностей, зокрема читання та робота над роллю, п'єсою. Таким чином, для підготовки майбутніх акторів доцільно застосовувати арт-терапевтичні технології бібліотерапії і драматерапії.

Бібліотерапія є арт-терапевтичною технологією, що спрямована на вирішення внутрішніх проблем особистості за допомогою читання книг. Процес бібліотерапії є багатоетапним і передбачає, насамперед, етап ідентифікації – вивчення себе та інших. Робота на цьому етапі відбувається в кілька кроків: 1) формування Я-концепції особистості; 2) підвищення рівня розуміння особистістю поведінки і мотивів людини; 3) сприяння формуванню чесної самооцінки особистості; 4) пошук способів, що дадуть особистості можливість знайти інтереси поза собою. Наступний етап – т.зв. катарсис – передбачає стимулювання в особистості катарсичного досвіду, тобто зняття емоційного чи психічного тиску. Нарешті останній етап – інсайт – визначення кроків для вирішення конкретної проблеми особистості. На цьому етапі важливо сформулювати в особистості розуміння того, що вона не перша, хто стикається з цією проблемою; продемонструвати, що проблема має більше, ніж один спосіб вирішення; розвинути в особистості вміння вільно говорити про проблему та всі її аспекти; допомогти особистості сформулювати конструктивний план дій для розв'язання проблеми [2, с. 37]. Терапевтичний ефект у бібліотерапії досягається за допомогою прочитання й опрацювання текстів, книг, які розглядають проблему ідентичну до тієї, з якою стикається особистість.

Драматерапія передбачає застосування драматичних прийомів задля роботи з емоційною сферою особистості. Північноамериканська асоціація драматерапії визначає драматерапію як цілеспрямоване використання прийомів гри, перевтілення, проєкції, метафори, дистанціювання, імпровізації для того, щоб допомогти особі у реалізації значущих особистісних змін [6].

Попри те, що драма, робота над ролями є тією активністю, яка супроводжує студентів – майбутніх акторів, а згодом і акторів-практиків у їхній щоденній діяльності, для того, щоб не втратити власну ідентичність, важливо вміти абстрагуватися від ролей і образів, які доводиться представляти на сцені. Найефективнішими прийомами драматерапії, які доцільно використовувати в роботі з майбутніми акторами сценічного мистецтва є прийоми «виходу» з ролі, або деролінгу, а також прийом емоційної дистанції. Деролінг, на відміну від «вживання» в роль, передбачає повернення актора до власної особистості, власних емоцій. Традиційно якість акторської роботи оцінюється за вмінням перевтілитися в образ, стати тим персонажем, роль якого актор виконує. Водночас задля збереження емоційного здоров'я і добробуту, акторові необхідно чітко розмежовувати власну особистість з її проблемами й недоліками і роль, вигаданого персонажа. Прийом деролінгу дає можливість акторам час на осмислення своєї діяльності, возз'єднання з власним тілом і ідентичністю, постановку цілей для майбутніх професійних завдань [4, с. 12-14]. Прийом емоційної дистанції полягає у дистанціюванні актора від свого персонажа. Студентам – майбутнім акторам можна запропонувати на початку, в середині та наприкінці семестру створити соціальний атом – міжособистісну карту, що вказує на ступінь впливу на студента з боку інших осіб [3, с. 64]. До цієї карти студенти можуть включити персонажів, ролі яких вони за планом

повинні грати протягом семестру. Цей прийом допомагає дотримуватися дистанції між ролями як студенту, так і викладачу.

Таким чином, арт-терапевтичні технології є ефективним інструментом у мистецькій освіті у ЗВО, а у процесі професійної підготовки майбутніх акторів сценічного мистецтва доцільним є використання бібліотерапії і драматерапії. Арт-терапевтичні технології допомагають особистості управляти своїми емоціями, розуміти й аналізувати їх, що для фахівців мистецьких спеціальностей є запорукою збереження емоційного здоров'я і ефективного здійснення своєї професійної діяльності.

Література

1. California State Department of Education. *Art Education Framework*, 1971. P.2.
2. Canty N. Bibliotherapy: Its Processes and Benefits and Application in Clinical and Developmental Settings. *LOGOS. Journal of the World Book Community*. 2017. Iss. 28, Vol. 3. P.32–40.
3. Carey L. J. Expressive and creative arts methods for trauma survivors. Jessica Kingsley Publishers, 2006. 224p.
4. Faith E. Drama therapy for actors training programs. Expressive Therapies Capstone Theses. Lesley University. URL: https://digitalcommons.lesley.edu/expressive_theses/429?utm_source=digitalcommons.lesley.edu%2Fexpressive_theses%2F429&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages
5. Wengrower H. Art therapies in educational settings: An intercultural encounter. *The Arts in Psychotherapy*. 2001. Iss. 28. P. 109-115.
6. What is drama therapy? NADTA. URL: <https://www.nadta.org/what-is-drama-therapy>

Дяченко Ірина, Україна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 ЖУРНАЛІСТИКА

Потужний розвиток інформаційного суспільства зумовлює нові запити щодо журналістської підготовки, оскільки в сучасних умовах інформаційного суспільства дедалі більше посилюється роль мас-медіа як соціального інституту. Зростання впливу різноманітних мас-медіа на долі країн зумовлюють особливо прискіпливе ставлення до професії журналіста, зумовлює необхідність пошуку нових форм і методів підготовки майбутніх журналістів, а також підготовки їх до медіаосвітньої діяльності, оскільки медіаосвіта є невід'ємною частина сучасного світу, а журналісти як посередники між інформацією та суспільством відіграють ключову роль у формуванні медіаграмотності. Ефективність роботи сучасних медіа багато в чому залежить від медіаграмотності журналістів.

КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗМІН	
Долженков О. БЕЗПЕКОВІ МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ	45
Лу Зежуй ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	47
Маряніна Е. ОЦІНКА СТАНУ ОСВІТИ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	50
Оксенюк К. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	51
Пей Шань ОСВІТНЯ НЕРІВНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ	53
Ручкіна М., Ма Сіньюань ЕКСПЕРТИЗА В ОСВІТІ: ВИДИ ТА ФУНКЦІЇ	56
Секція 3	
Ван Хон НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КНР	60
Гладка В. ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ	62
Дубель В. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	66
Секція 4	
Вербицька В. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	69
Головатюк І. АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ У ЗВО	71
Дяченко І. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 ЖУРНАЛІСТИКА	73
Дяченко М. РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО	76